

ВПЛИВ ВИКОНАННЯ УГОДИ СОТ ЗІ СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУР ТОРГІВЛІ НА ЗДІЙСНЕННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ВІТЧИЗНЯНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Sorokivska O., Potiuk V.

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

THE IMPLICATION OF THE WTO CONTRACT FOR THE ACCESSION OF TRADE PROCEDURES FOR IMPLEMENTATION OF DOMESTIC ENTERPRISES FOREIGN ECONOMIC ACTIVITIES

Ключові слова: світова організація торгівлі, зовнішньоекономічна діяльність, спрощення торговельних процедур.

Keywords: world trade organization, foreign trade activities, simplification of trade procedures.

Світова організація торгівлі (СОТ) – єдина міжнародна організація, що опікується глобальними правилами торгівлі між країнами. Її головна функція – забезпечувати, щоб торгівля відбувалася настільки легко, передбачувано і вільно, наскільки це можливо. СОТ стала наступницею Генеральної угоди з тарифів і торгівлі (ГАТТ), укладеної після Другої світової війни. Тож попри те, що СОТ – одна з наймолодших міжнародних організацій, багатосторонній торговельній системі, початково закладеній ГАТТ, вже понад 60 років [1].

Угоду Світової організації торгівлі про спрощення процедур торгівлі ратифіковано Україною 4 листопада 2015 року [2]. Фактами підписання та ратифікації Угоди про спрощення процедур торгівлі (УСПТ) Україна підтвердила взяття на себе зобов'язань, що містяться в УСПТ, і готовність до їх реалізації на практиці з моменту набуття чинності цієї угодою. Угода набрала чинності після її ратифікації двома третинами членів СОТ 22 лютого 2017 року. Ратифікація Україною УСПТ значно поліпшила її імідж в СОТ та є позитивним сигналом для міжнародного торговельного та інвестиційного співтовариства про серйозність намірів України покращити свій торговельний та інвестиційний клімат.

Приєднання України до Світової організації торгівлі відкрило шлях до початку переговорів про створення поглибленої і всеосяжної зони вільної торгівлі (ЗВТ) між Україною та ЄС, що є стратегічним завданням нашої держави в економічній сфері. З 1 січня 2016 року розпочалося тимчасове застосування Розділу IV Угоди про асоціацію між Україною та ЄС в частині поглибленої та всеохоплюючої зони вільної торгівлі (ПВ ЗВТ). Одночасно завершив свою дію режим автономних торговельних преференцій ЄС для України, започаткований 3 квітня 2014 р., в рамках якого в односторонньому порядку українському експорту надавався доступ до ринку ЄС на умовах ПВ ЗВТ. З 1 вересня 2017 року Угода про асоціацію між Україною та ЄС набрала чинності в повному обсязі [2].

Українська сторона досягла суттєвого прогресу у виконанні нормативно-правових та інституційних зобов'язань в рамках імплементації положень Угоди про асоціацію в частині ПВ ЗВТ Україна-ЄС. Ключовими досягненнями української сторони за останні два роки стали приєднання України до Програми ЄС «Конкурентоспроможність підприємств малого і середнього бізнесу (COSME) (2014-2020)», завершення внутрішньо-державних процедур, необхідних для приєднання України до Регіональної Конвенції про преференційні правила походження товарів (ПЕМ-Конвенція). Українська сторона схвалила проект Всеохоплюючої стратегії реформування системи санітарного та фітосанітарного нагляду в Україні, Дорожньої карти реформ системи державних закупівель. Протягом року тривав діалог з метою підготовки до переговорів з укладення Угоди про оцінку відповідності та прийнятність промислових товарів (Угоди АСАА).

Відповідно до досягнутих політичних домовленостей, 1-2 березня 2017 р. у Брюсселі відбулося перше засідання Діалогу високого рівня Україна-ЄС у промисловій сфері та започатковано діяльність секторальних робочих груп у пріоритетних галузях промисловості, Наступне засідання Діалогу планується на 26-27 березня 2018 р. у Києві. Важливо відзначити, що з 1 лютого 2018 року Україна набула повноправного членства в Регіональній конвенції про пан-євро-середземноморські преференційні правила походження (Пан-Євро-Мед). Країни-учасниці цієї Конвенції можуть використовувати матеріали і сировину одна одної без втрати преференційного статусу походження. Таким чином, при виробництві товарів в Україні можна закуповувати сировину та комплектуючі в країнах-учасницях Конвенції, з якими Україна уклала угоди про вільну торгівлю, а вже готову продукцію експортувати до інших членів Конвенції, використовуючи ефект діагонального накопичення при встановленні преференційного статусу товару. Відповідно, також і українські матеріали та комплектуючі можуть використовуватись у виробництві в країнах-учасницях Конвенції для подальшого експорту у вигляді складових готової продукції [3]. Водночас, відповідні можливості відкриються після внесення змін у діючі угоди про вільну торгівлю, а також укладення нових угод.

Умови доступу до ринку товарів Європейського Союзу в цілому є досить ліберальними. Новий Митний кодекс Співтовариства (діє з 1 січня 2016 р.) застосовується щодо усіх торговельних операцій з товарами, які здійснюються між ЄС та третіми країнами.

Після вступу України до СОТ середньоарифметична ставка ввізного мита по всьому Митному тарифу зменшилась з 5,09 до 4,96 %. Середньоарифметична ставка ввізного мита на продовольчі товари зменшилась з 13,79 до 9,16 %. Рівень середньоарифметичної ставки ввізного мита на промислові товари зменшився з 4,43 до 4,22 %. Зменшення ставок ввізного мита відбулось по 8 товарних групах УКТЗЕД. На даний час у Митному тарифі України нараховується 2615 товарних підкатегорій (23,6 % від загальної кількості десятизначних товарних кодів тарифу), на які встановлені менші ставки ввізного мита, ніж відповідні рівні, що визначені додатком 1 до Протоколу про вступ України до СОТ [4].

В якості окремого аспекту є необхідним зазначити, що серед цих товарних груп зниження рівня митних ставок помітно позначилося на зростанні обсягів імпорту окремих видів продукції, насамперед аграрного сектору, які виробляються в Україні. З 1 січня 2013 року Верховна Рада України підвищила ставки ввізного мита на майже 100 товарних позицій на 10 знаках згідно з УКТ ЗЕД до максимально можливого рівня, визначеного Україною зі Світовою організацією торгівлі.

Процес оптимізації законодавства України у митній сфері не можна вважати завершеним. Тому важливим є подальший процес удосконалення усієї нормативної бази, яка стосується митної сфери.

Література:

1. Мартинов А. Ю. Світова організація торгівлі (СОТ). URL: http://www.history.org.ua/?termin=Svitova_orhanizatsiia (дата звернення: 20.04.2019).
2. Про ратифікацію Протоколу про внесення змін до Марракеської угоди про заснування Світової організації торгівлі: Закон України від 04.11.2015р. № 745-VIII/ Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/745-19> (дата звернення: 21.04.2019).
3. Зона вільної торгівлі між Україною та ЄС. Представництво України при Європейському Союзі та Європейському Співтоваристві з атомної енергії: веб-сайт. URL: <https://ukraine-eu.mfa.gov.ua/ua/ukraine-eu/trade-and-economic/atm> (дата звернення: 21.04.2019).
4. Ставки ввізного та вивізного мита для різних товарних груп в Україні. Державна фіскальна служба України: офіційний портал. URL: <http://sfs.gov.ua/baneryi/mitne-oformlennya/subektam-zed/stavki-vviznogo-ta-viviznogo-mita/> (дата звернення: 23.04.2019).